

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mráky a soudkyň Michaely Bejčkové a Sylvie Šiškeové v právní věci žalobkyně: **MESANA Real, s. r. o.**, Máchova 2161, Tachov, zastoupená advokátem Mgr. Luděk Šikolou, Mezibranská 579/7, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo pro místní rozvoj**, Staroměstské náměstí 932/6, Praha 1, za účasti osob zúčastněných na řízení: **I. ČEZ Distribuce, a. s.**, Teplická 874/8, Děčín IV-Podmokly, zastoupená advokátem Mgr. Radkem Pokorným, Klimentská 1216/46, Praha 1, **II. MUDr. I. S.**, proti rozhodnutí ministra pro místní rozvoj ze dne 15. 11. 2011, čj. 27824/2011 – 31 - 4, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31. 7. 2019, čj. 9 A 325/2011 - 107,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 31. 7. 2019, čj. 9 A 325/2011 - 107, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Městský úřad Nový Knín (stavební úřad) rozhodl dne 13. 4. 2010 ve spojeném územním a stavebním řízení na základě žádosti žalobkyně o umístění a povolení stavby „*Fotovoltaická elektrárna na výrobu elektrické energie (stavba dočasná)*“ (FVE) na pozemku parc. č. X v k. ú. N. H.. Krajský úřad Středočeského kraje v odvolacím řízení dne 30. 7. 2010 částečně změnil rozhodnutí stavebního úřadu tak, že do jeho výroku doplnil, že se stavba FVE umísťuje a povoluje též na pozemku parc. č. X v k. ú. N. H.; jako nepřipustné zamítl odvolání osoby zúčastněné na řízení II.

[2] Žalovaný rozhodnutím ze dne 24. 5. 2011 na základě podnětu k zahájení přezkumného řízení podaného osobou zúčastněnou na řízení II zrušil obě uvedené rozhodnutí a věc vrátil stavebnímu úřadu k dalšímu řízení. Žalovaný zároveň určil, že účinky rozhodnutí vydaného v přezkumném řízení nastávají podle § 99 odst. 3 správního řádu ode dne jeho právní moci (*ex nunc*). Žalovaný vytkl správním orgánům

několikero pochybení, kterých se dopustily při rozhodování o žádosti žalobkyně. Mezi nimi též to, že stavební úřad dostatečně neověřil účinky budoucího užívání stavby ve smyslu § 111 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). ČEZ Distribuce (v tomto řízení osoba zúčastněná na řízení I) vydala dne 11. 8. 2009 stanovisko o možnosti připojení FVE k distribuční soustavě; toto stanovisko označila za předběžné s tím, že konečné stanovisko bude vydáno po předložení studie o připojitelnosti. Dne 22. 3. 2010 vydala ČEZ Distribuce další stanovisko, v němž stěžovatelce sdělila, že stavbu FVE nelze připojit do distribuční sítě. Stavební úřad přesto vydal dne 13. 4. 2010 kladné rozhodnutí o povolení stavby. Žalovaný vysvětlil, že připojení k distribuční síti je pro funkčnost stavby FVE, tedy výroby elektrické energie, klíčové. Jednoznačné stanovisko provozovatele distribuční soustavy tedy bylo pro rozhodování stavebního úřadu v dané věci nezbytné. Krajský úřad toto pochybení k odvolání ČEZ Distribuce nenapravil, vycházel totiž z tehdy nepravomocného rozhodnutí Energetického regulačního úřadu (ERÚ), které stanovilo, že ČEZ Distribuce je povinna uzavřít s žalobkyní smlouvu o připojení. Takové pravomocné rozhodnutí bylo nezbytným podkladem pro rozhodnutí ve věci. Krajský úřad však potvrdil stavební povolení, i přestože mu bylo známo, že v té době probíhá řízení o rozkladu proti rozhodnutí ERÚ. Žalovaný v závěru svého rozhodnutí dodal, že újma, která vznikla žalobkyni na jejím subjektivním právu zrušením rozhodnutí stavebního úřadu, není ve zjevném nepoměru k újmě, která vznikla veřejnému zájmu pravomocným rozhodnutím vydaným v rozporu s právními předpisy.

[3] Proti rozhodnutí žalovaného podala žalobkyně rozklad, v němž mj. namítla, že práva z rozhodnutí stavebního úřadu nabyta v dobré víře; pochybení zapříčinily správní orgány. Současně jiným účastníkům řízení nevznikla žádná újma v souvislosti s rozhodnutím stavebního úřadu. Naopak žalobkyně vyčíslila svou újmu vzniklou zrušením tohoto rozhodnutí na částku 280 000 000 Kč. Žalovaný proto měl přezkumné řízení zastavit podle § 94 odst. 4 správního řádu. Ministr pro místní rozvoj zamítl rozklad žalobkyně rozhodnutím ze dne 15. 11. 2011. Sdělil, že ve věci převážil veřejný zájem na zákonnosti rozhodnutí správního orgánu nad zásadou ochrany práv nabytých v dobré víře, a to zejména proto, že o existenci práv nabytých v dobré víře lze důvodně pochybovat. Žalobkyně si musela být s ohledem na negativní stanovisko ČEZ Distribuce vědoma, že stavba FVE nesplňuje požadavky uvedené v § 111 odst. 2 stavebního zákona. V rozhodnutí o umístění a povolení stavby jasně vyplývá účel FVE: „*Systém bude vyrobenou elektrickou energii o celkovém výkonu 1950kW dodávat do rozvodu 22kV ČEZ Distribuce a.s.*“. Tento účel ale nemohl být vzhledem k zamítavému stanovisku ČEZ Distribuce naplněn. Ministr doplnil, že ERÚ po novém projednání věci zamítl návrh žalobkyně na stanovení smlouvy o připojení; rozklad proti tomuto rozhodnutí předseda ERÚ zamítl. Ministr dále konstatoval, že ochranné pásmo FVE zasahuje do sousedních pozemků, čímž dochází ve smyslu § 46 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), k výraznému omezení vlastnických práv majitelů těchto pozemků. V tom lze jednoznačně spatřovat újmu vzniklou jiným účastníkům řízení. Podmínky pro zastavení přezkumného řízení proto nebyly naplněny.

[4] Žalobkyně se bránila proti rozhodnutí ministra pro místní rozvoj žalobou u městského soudu, jenž ji zamítl rozsudkem ze dne 30. 3. 2015, čj. 9 A 325/2011 - 61. Stejně tak NSS zamítl kasační stížnost podanou proti rozsudku městského soudu, a to

pokračování

rozsudkem ze dne 22. 10. 2015, čj. 10 As 106/2015 - 108. Správní soudy se přiklonily k názoru žalovaného, že si žalobkyně musela být vědoma nemožnosti připojení k distribuční soustavě, a nemůže se proto dovolávat nabytí práv v dobré víře. Současně dovodily, že podmínkou pro to, aby se správní orgány mohly budoucími účinky stavby ve smyslu § 111 odst. 2 stavebního zákona dostatečně zabývat, je prvotní zhodnocení toho, zda stavba může (fakticky i právně) vůbec fungovat z hlediska účelu, pro nějž má být na území umístěna a povolena.

[5] Proti rozsudkům správních soudů brojila žalobkyně u Ústavního soudu, který její ústavní stížnosti vyhověl a nálezem ze dne 4. 9. 2018, sp. zn. I. ÚS 17/16, zrušil rozsudek městského soudu i rozsudek NSS. Shledal totiž, že správní soudy porušily ústavně zaručené právo žalobkyně na soudní ochranu dobré víry v nabytá práva konstituovaná akty veřejné moci.

[6] Městský soud dospěl při druhém posouzení věci k závěru, že žaloba žalobkyně není důvodná, a proto ji opětovně zamítl rozsudkem ze dne 31. 7. 2019.

II. Kasační stížnost a vyjádření k ní

[7] Žalobkyně (stěžovatelka) podala proti posledně uvedenému rozsudku městského soudu kasační stížnost, jejíž důvody podřadila pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Namítla, že městský soud postupoval v rozporu s čl. 89 odst. 2 Ústavy České republiky, jelikož se neřídil závaznými právními závěry Ústavního soudu. Ústavní soud uvedl, že chybějící smlouva o připojení FVE k distribuční síti neznamená, že stěžovatelka nebyla v dobré víře v zákonnost rozhodnutí správních orgánů. Tento názor podporuje i to, že stěžovatelka zahájila sporné řízení o uzavření smlouvy o připojení u ERÚ. Městský soud však z této skutečnosti dovodil názor zcela opačný. Povědomí stěžovatelky o tom, že uzavření smlouvy je kritériem významným pro postup stavebního úřadu podle § 111 odst. 2 stavebního zákona, nebylo v řízení před městským soudem zjištěno ani prokázáno. Městský soud pouze setrval na svém názoru, že stěžovatelka nemohla nabyt práva z rozhodnutí o umístění a povolení stavby v dobré víře, neboť věděla, že nemá uzavřenou smlouvu o připojení stavby FVE k distribuční soustavě, což podle městského soudu znemožňovalo naplnění účelu stavby.

[8] Městský soud se nijak nevypořádal se závěry Ústavního soudu, podle kterých nelze z negativního stanoviska o připojení dovodit, že se jedná o konečné stanovisko, a výrobu elektrické energie tak nikdy nebude možné připojit k distribuční síti. Městský soud pouze odcitoval judikaturu jiných soudů, aniž by učinil vlastní závěry.

[9] Ústavní soud dále uložil správním soudům, aby se zabývaly rozsahem hodnocení, do jaké míry má stavební úřad ověřovat při postupu podle § 111 odst. 2 stavebního zákona schopnost stavby dosáhnout svého účelu. K tomu se městský soud vyjádřil jen obecně.

[10] Stěžovatelka nesouhlasí se závěrem městského soudu, že absence smlouvy o připojení vylučuje její dobrou víru. Městský soud tuto otázku posoudil nesprávně. Stěžovatelka byla přesvědčena o nezákonném postupu ČEZ Distribuce, a proto vedla sporné řízení u ERÚ. Chybějící smlouvu se před správními orgány nesnažila nijak zatajit. Městský soud uznal, že pochybení bylo především na straně správních orgánů. V této

souvislosti stěžovatelka odkázala na nálezný Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 946/16 ve věci FVE Mozolov, v němž Ústavní soud posuzoval míru ochrany práv žadatele o vydání licence, a za tímto účelem rozlišil tři skupiny případů podle toho, která strana při udělování licence pochybila (úřad či žadatel). Do první skupiny zařadil případy, kdy nezákonnost rozhodnutí způsobil orgán veřejné moci, a konstatoval, že v takovém případě může být důvěra jednotlivce ve správnost a zákonnost aktu narušena jen ze zcela zásadních důvodů veřejného zájmu.

[11] Městský soud vyzdvihl, že stěžovatelka v žalobě nebrojila proti důvodům rozhodnutí z přezkumného řízení, ale vytkla žalovanému pouze to, že porušil § 94 odst. 4 správního řádu, tedy že nepřihlédl k její dobré víře. Musela si tak být vědoma pochybení stavebního úřadu a musela vycházet z toho, že se jedná o skutečnost právně relevantní, což podle městského soudu značí nedostatek dobré víry. Podle názoru stěžovatelky použitá argumentace v přezkumném řízení nijak nesvědčí o její dobré víře. Stěžovatelka se v přezkumném řízení vyjadřovala toliko k závěrům žalovaného uvedeným v usnesení o zahájení přezkumného řízení, tedy k opomenutí účastníka řízení před stavebním úřadem. Připojení výroby k distribuční soustavě nebylo předmětem přezkumu. Stěžovatelka zopakovala, že od počátku považovala postup ČEZ Distribuce za nezákonný a bránila se proti němu v řízení před ERÚ a následně i civilními soudy.

[12] Žalovaný odkázal na svá rozhodnutí ve věci a předchozí rozsudek NSS 10 As 106/2015 - 115 (konkrétně bod 55). Ve shodě s městským soudem je toho názoru, že stěžovatelka není účastníkem, jenž nabyt práva z rozhodnutí stavebního úřadu v dobré víře, a proto nebylo možné zastavit přezkumné řízení podle § 94 odst. 4 správního řádu.

[13] Osoba zúčastněná na řízení I (ČEZ Distribuce – OZNŘ I) sdělila, že v době rozhodování o žádosti stěžovatelky o připojení její výroby elektřiny k distribuční soustavě existovalo ohrožení spolehlivého provozu elektrizační soustavy v ČR. To znamená, že zde byl zákonný důvod pro nepřipojení stavby FVE do distribuční soustavy ve smyslu § 25 odst. 11 písm. a) energetického zákona. Zamítavé stanovisko ze dne 22. 3. 2010 bylo v řízení o žádosti o připojení závazné a konečné. Správnost stanoviska potvrdil ERÚ i Nejvyšší soud (ústavní stížnost Ústavní soud odmítl). Argumentace stěžovatelky o nezákonném postupu OZNŘ I tak nebyla nikdy důvodná a v nynější věci je ryze účelová. Stěžovatelka musí sama nést důsledky neznalosti právních předpisů, kterou nelze zaměňovat za dobrou víru. Při zkoumání naplnění účelu stavby není podle OZNŘ I podstatné, zda byla mezi ní a stěžovatelkou uzavřena smlouva o připojení, neboť její uzavření bylo podmíněno vydáním kladného stanoviska; to však v tomto případě nemohlo být vydáno. Proto OZNŘ I považuje závěry Ústavního soudu za nepřesné, jelikož ten je dovozuje k okamžiku uzavření smlouvy o připojení, byť rozhodným okamžikem je v této věci již vydání zamítavého stanoviska. Chybějící dobrou víru stěžovatelky je nutné vázat k momentu vydání stanoviska.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem.

[14] Kasační stížnost je důvodná.

[15] Stěžovatelka založila svou kasační stížnost na námitce, že se městský soud neřídil závaznými právními závěry Ústavního soudu a v souvislosti s tím nesprávně posoudil

pokračování

otázku její dobré víry v práva založená rozhodnutími správních orgánů, konkrétně rozhodnutím stavebního úřadu o umístění a povolení stavby FVE.

[16] NSS souhlasí se stěžovatelkou, že Ústavní soud uvedl, že řízení ohledně uzavření smlouvy o připojení k distribuční soustavě vedená u ERÚ a civilních soudů svědčí o dobré víře stěžovatelky ve správnost rozhodnutí stavebního úřadu o umístění a povolení stavby FVE, přičemž její dobrá víra zde byla již v době rozhodování stavebního úřadu (body 23 a 24 nálezu). Dále však Ústavní soud připustil, že chybějící smlouva o připojení mohla vyloučit dobrou víru stěžovatelky, a to pokud by bylo v řízení zjištěno povědomí stěžovatelky o tom, že nemá uzavřenou smlouvu o připojení, a zároveň její povědomí o tom, že uzavření této smlouvy je kritériem významným pro postup stavebního úřadu podle § 111 odst. 2 stavebního zákona, a jím vydané rozhodnutí tak není věcně správné či v souladu s právními předpisy. Nic takového ale správní orgány a správní soudy v předchozích řízeních nezjišťovaly (bod 25 nálezu). Jejich závěr o nedostatku dobré víry stěžovatelky je tedy založen pouze na tom, že stěžovatelka nepředpokládala, jaký výklad orgány veřejné moci zaujmou k § 111 odst. 2 stavebního zákona. Tím na ni nepřípustně přenesly odpovědnost za výklad právních předpisů a plnění úkolů veřejné moci (bod 26 nálezu).

[17] To, že stěžovatelka věděla, že nemá s provozovatelem distribuční soustavy uzavřenou smlouvu o připojení, bylo bez pochyb zjištěno již v řízení před správními orgány. Stěžovatelka v kasační stížnosti namítla, že městský soud však navzdory závaznému právnímu závěru Ústavního soudu nezjistil ani neprokázal, že stěžovatelka věděla, že uzavření smlouvy o připojení je kritériem významným pro postup stavebního úřadu podle § 111 odst. 2 stavebního zákona, podle něhož platí, že *stavební úřad ověří rovněž účinky budoucího užívání stavby.*

[18] Městský soud v odůvodnění napadeného rozsudku prakticky odcitoval body 51, 53 až 57 a 59 rozsudku NSS 10 As 106/2015 - 115, jenž byl spolu s předchozím rozsudkem městského soudu v této věci zrušen nálezem Ústavního soudu. K otázce dobré víry učinil vlastní závěry pouze v bodě 54, v němž však jen uvedl, že:

Vzhledem k tomu, že žalobkyně proti důvodům zrušení rozhodnutí správních orgánů prvního a druhého stupně v přezkumném řízení, mimo jiné spočívajícím v pochybení při hodnocení účinků budoucího užívání stavby, v projednávané žalobě nebrojila, když žalovanému vytýkala porušení jediného zákonného ustanovení, a to § 94 odst. 4 správního řádu, musela si být pochybení stavebního úřadu ve vztahu k hodnocení budoucích účinků výroby nepřipojené k distribuční soustavě jednoznačně vědoma, přičemž musela vycházet z toho, že jde o skutečnost právně relevantní. Závěr o nedostatku dobré víry žalobkyně je tak i v kontextu nálezu Ústavního soudu namístě.

[19] Městský soud tento závěr nijak nerozvedl, není tedy patrné, jak k němu dospěl. NSS se citovaný text jeví jako nicneříkající. Stěžovatelka v žalobě tvrdila své přesvědčení, že zamítavé stanovisko o připojení k distribuční soustavě ze dne 22. 3. 2010 je nezákonné. V souvislosti s tím namítla, že nepochybně nabyla práva z rozhodnutí o umístění a povolení stavby v dobré víře, a žalovaný proto pochybil, neboť přezkumné řízení nezastavil podle § 94 odst. 4 správního řádu. Uvedené ustanovení zní: *Jestliže po zahájení přezkumného řízení správní orgán dojde k závěru, že ačkoli rozhodnutí bylo vydáno v rozporu*

s právním předpisem, byla by újma, která by jeho zrušením nebo změnou vznikla některému účastníkovi, který nabyl práva z rozhodnutí v dobré víře, ve zjevném nepoměru k újmě, která vznikla jinému účastníkovi nebo veřejnému zájmu, řízení zastaví.

[20] Toto ustanovení zjevně předpokládá, že správní orgán před jeho použitím posoudí splnění tří podmínek: (1) shledání rozhodnutí správního orgánu v rozporu s právními předpisy, (2) zjištění dobré víry účastníka řízení v práva nabytá nezákonným rozhodnutím, (3) poměření újmy, která by zrušením/změnou takového rozhodnutí vznikla účastníkovi v dobré víře, vůči újmě, která vznikla jinému účastníkovi či veřejnému zájmu. Stěžovatelka v žalobě vytkla žalovanému chybné posouzení dobré víry. Žalovaný ve svém rozhodnutí sdělil, že o existenci práv nabytých v dobré víře na straně stěžovatelky lze důvodně pochybovat, neboť stěžovatelka si musela být s ohledem na negativní stanovisko ČEZ Distribuce vědoma, že stavba FVE nesplňuje požadavky uvedené v § 111 odst. 2 stavebního zákona. Městský soud se tedy nemohl vyhnout úvaze, zda si stěžovatelka opravdu musela být vědoma rozporu rozhodnutí stavebního úřadu s § 111 odst. 2 stavebního zákona právě s ohledem na zamítavé stanovisko ČEZ Distribuce. Jinými slovy – pokud stěžovatelka v žalobě namítla nesprávný postup žalovaného podle § 94 odst. 4 správního řádu, bylo na straně městského soudu žádoucí, aby tuto námitku posoudil ve vztahu k veškerým okolnostem, které žalovaného vedly k závěru o nemožnosti zastavit přezkumné řízení podle tohoto ustanovení. Ke shodnému postupu zavázal správní soudy i Ústavní soud ve svém nálezu (byť toto posouzení vztáhl k okamžiku uzavření smlouvy o připojení), viz bod [16] tohoto rozsudku. NSS připomíná, že dobrou víru stěžovatelky je nutné zkoumat rovněž ve smyslu nálezu Ústavního soudu ze dne 30. 5. 2018, sp. zn. I. ÚS 946/16, s ohledem na podíl účastníka řízení na důvodech nezákonnosti rozhodnutí správního orgánu (viz body 16 až 20 nálezu I. ÚS 17/16).

[21] Byť NSS musí městskému soudu vytknout, že se ani nepokusil učinit závěry v projednávané věci tak, aby dostál závazným závěrům Ústavního soudu, zároveň chápe, že tato úloha není lehká. Podmínit postup podle § 111 odst. 2 stavebního zákona, tedy povinnost stavebního úřadu ověřit účinky budoucího užívání stavby, tím, že tato stavba bude moci v budoucnu splnit svůj účel – neboť v opačném případě pozbude zkoumání budoucího účinku stavby smysl – se jeví jako naprosto logická úvaha. Ostatně sám NSS k ní dospěl v předchozím rozsudku 10 As 106/2015 - 115 (bod 55). Ústavní soud se však v nálezu I. ÚS 17/16 s tímto postupem neztotožnil a uložil správním soudům, aby lépe vysvětlily spojitost mezi dobrou vírou stěžovatelky ve správnost a zákonnost rozhodnutí stavebního úřadu a chybějící smlouvou o připojení k distribuční soustavě a ustanovením § 111 odst. 2 stavebního zákona. NSS odkazuje např. na bod 22 nálezu: „... správní soudy prakticky spojují posouzení otázek významných pro řízení podle stavebního zákona s podmínkami a postupy podle energetického zákona, aniž by pro to byl zřejmý důvod a aniž by konkrétně vysvětlily, proč by stěžovatelka měla takový postup předpokládat a z toho důvodu nebýt v dobré víře.“ Nebo bod 27: „Podle správních soudů tedy stěžovatelka měla předpokládat, že je nezákonné takové stavební povolení, jež stanoví podmínky pro provedení a užívání stavby fotovoltaické elektrárny, kterou v době rozhodnutí nelze připojit s ohledem stav elektrizační soustavy panující v tu konkrétní dobu, tj. ještě před začátkem vlastní výstavby. Jinými slovy, aby vůbec mohla být povolena stavba fotovoltaické elektrárny, musí být již smluvně zajištěno její připojení. Z jakého důvodu měla stěžovatelka právě tento závěr předpokládat, napadené rozsudky správních soudů neuvádí.“ Městský soud v napadeném rozsudku nikterak nezohlednil výtky Ústavního soudu, naopak pouze převzal závěry

pokračování

předchozího rozsudku NSS, který byl Ústavním soudem zrušen právě z důvodu pochybení nyní citovaných.

[22] Podle čl. 89 odst. 2 Ústavy České republiky *jsou vykonatelná rozhodnutí Ústavního soudu závazná pro všechny orgány i osoby*. Závazností nálezů Ústavního soudu pro obecné soudy se podrobně zabýval Ústavní soud v nálezu ze dne 13. 11. 2007, sp. zn. IV. ÚS 301/05 (body 55 až 72). V něm zdůraznil, že z čl. 89 odst. 2 Ústavy vyplývá obecným soudům povinnost rozhodovat v souladu s právním názorem vysloveným Ústavním soudem v jeho nálezech, jinými slovy povinnost sledovat *ratio decidendi*, tj. vyložené a aplikované nosné právní pravidlo (rozhodovací důvod), o něž se výrok předmětného nálezu opíral. V nálezu pak rozlišil povinnost respektovat *ratio decidendi* nálezu Ústavního soudu v dalším řízení v téže věci (smysl kasační) a povinnost následovat *ratio decidendi* Ústavního soudu v jiných, ale podobných, věcech (smysl precedenční). Pokud se jedná o kasační závaznost, Ústavní soud (s odkazem na svůj jiný náleze sp. zn. Pl. ÚS 4/06) vysvětlil, že při následném rozhodování jsou obecné soudy vystaveny požadavku přísnějšímu; „*totiž tuto vázanost promítnout (a respektovat) nikoli coby ‚všeobecnou‘, nýbrž jakožto ‚konkrétní‘, založenou přímo ve věci posuzované, resp. jako závaznosti, která – konkrétní a Ústavním soudem posouzené (rozhodnuté) věci (materie) – se týká*“. Důvodem je, aby byly právní spory a soudní řízení jednou ukončeny a nepokračovaly jako věčný ping-pong mezi soudními orgány, které trvají na svém. K tomu Ústavní soud uvedl: „*Pravidlo, že proti nálezu Ústavního soudu se nelze odvolat, má za následek, že náleze Ústavního soudu představuje definitivní řešení ústavněprávních otázek v konkrétní věci, a proto musí být dotýčným obecným soudem věrně proveden a ústavněprávní výklad vyložený v nálezu Ústavního soudu jím musí být respektován bez ohledu na eventuální pochybnosti obecného soudu, zda je správný či fundovaný. (...) Ústavní soud netvrdí, že je neomylný, ale trvá na tom, že v jednotlivých případech je konečnost sporu nepostradatelným znakem spravedlivého procesu, a proto jako orgán s posledním slovem musí být jeho právní názor v konkrétní věci nepodmíněně respektován. Opačný názor by odporoval samotnému principu kasačního rozhodování.*“

[23] NSS konstatuje, že městský soud při svém dalším rozhodování nerespektoval závazný názor Ústavního soudu vyjádřený v nálezu, jímž byl předchozí rozsudek městského soudu zrušen. Tímto postupem porušil nejen čl. 89 odst. 2 Ústavy, ale též porušil práva stěžovatelky na spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 Listiny základních práv a svobod. Porušení principu zákazu libovůle promítající se do porušení práva na spravedlivý proces může nastat v důsledku absence či nedostatečnosti odůvodnění rozhodnutí obecného soudu. Principu práva na spravedlivý proces totiž odpovídá povinnost obecných soudů svá rozhodnutí řádně odůvodnit. Nejsou-li zřejmé důvody rozhodnutí, svědčí to o libovůli v soudním rozhodování. To je i případ napadeného rozsudku městského soudu. Z jeho odůvodnění dostatečně nevyplývá, jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodných skutečností v této věci v souladu se závaznými právními závěry Ústavního soudu. V konečném důsledku takové rozhodnutí zasáhlo do základních práv stěžovatelky, která má nárok na to, aby její věc byla spravedlivě posouzena. NSS proto shledal napadený rozsudek nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů (srov. náleze Ústavního soudu ze dne 11. 11. 2009, sp. zn. IV. ÚS 475/09, body 27, 29 a 30, či ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06).

[24] NSS proto nezbyvá než napadený rozsudek městského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení (srov. nálezn Ústavního soudu ze dne 1. 11. 2006, sp. zn. IV. ÚS 700/05, bod 37). Současně upozorňuje městský soud na některé dílčí závěry Ústavního soudu v rušícím nálezu I. ÚS 17/16, zejména body 28 a 29, jež je nutné při dalším posouzení věci vzít v úvahu.

[25] Jelikož NSS zrušil napadený rozsudek pro nepřezkoumatelnost, nezabýval se dalšími kasačními námitkami stěžovatelky (viz rozsudek NSS ze dne 8. 3. 2005, čj. 3 As 6/2004 - 105, č. 617/2005 Sb. NSS).

IV. Závěr a náklady řízení

[26] S ohledem na výše uvedené důvody NSS zrušil rozsudek městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta první s. ř. s.). V něm je městský soud vázán právním názorem vysloveným NSS v rušícím rozhodnutí (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). V novém rozhodnutí městský soud rozhodne rovněž o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. prosince 2021

Ondřej Mrákota
předseda senátu